

Baterija VITI

OPIS VITI SKALA

VERBALNI

- 1. Opšta informisanost
- 2. Shvatanje
- 3. Sličnosti
- 4. Brojevi
- 5. Aritmetičko rezonovanje
- 6. Rečnik

Mere: verbalnu fluentnost, simboličko prevodenje, verbalno pamćenje, korišćenje starog iskustva

MANIPULATIVNI

- 1. Dopuna
- 2. Strip
- 3. Kosove kocke (mozaik)
- 4. Sklapanje figura
- 5. Šifra

Mere: stepen i kvalitet neverbalnog kontakta, operativno mišljenje, usklađenost perceptivno-motoričkih sposobnosti, kapacitet za rad pod pritiskom

- Svaki test meri različitu sposobnost i različito se ocenjuje.
- Ukupno postignuće je ukupni IQ (faktor višeg reda): verbalni i manipulativni zajedno, iako svaka grupa ima svoju autonomiju.
- Zasebnost je empirijski potvrđena, jer svaka grupa ima svoju diferencijalnu snagu, u kognitivnom i kvalitativnom smislu.

Verbalni je homogniji, jer je uputstvo verbalno i odgovor je verbalni.

Sakupio je proverene testove.

1. Opšta informisanost

- 25 ajtema koji mere opštu zapadnu kulturu.
- Primer. ‘Ko je napisao Rat i mir?’ ‘Gde se nalazi Suecki kanal?’ ‘Koliko stanovnika ima R Srbija?’
- Poređani su od najlakšeg do najtežeg (Alfa test). Meri opštu informisanost, koja je veća kod ljudi koji su radoznali.
- Radoznalost, intelektualna budnost, je u osnovi saznanja, tj pameti.
- Raste sa uzrastom, veća korelacija sa ukupnom IQ.

VISOKI SKOROVI

- Kognitivna radoznanost, budnost,
- korišćenje ranijeg iskustva, povezivanje
- Uticaj edukacije
- Široki interesi
- Dugoročno pamćenje

Konativno:

Karakteristična verbalizacija

Mehanizmi odbrane:

Intelektualizacije,
racionalizacije

NISKI SKOROVI

- Primitivno i usko mišljenje
- Nesposobnost distance
- Nesposobnost povezivanja
- Slaba kognitivna budnost i radoznanost
- Površnost u zaključivanju
- Posebno voditi računa kod razlike o obrazovnom statusu i slabom postignuću
- Konativno: impulsivnost i opsesivnost

2. OPŠTE SHVATANJE

- Sastoje se od 10 zadataka koji su poređani prema stepenu složenosti.
- Podrazumeva svakodnevno iskustvo, zdrav razum, kulturne obрасце
- Primer. ‘Zašto treba da se klonimo lošeg društva?’ ‘Šta treba raditi kada na ulici nađeš pismo koje ispalo iz sandučeta’?
- Jednaka korelacija u svim kulturama.
- Važna kvalitativna analiza.

VISOKI SKOROVI

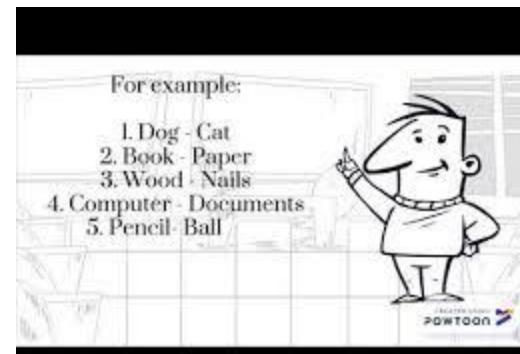
- Socijalna inteligencija
- Primena znanja u konkretnim situacijama
- Praktično i socijalno razumevanje
- Socijalna budnost
- Savesnost
- Verbalna fluentnost
- Konativno: važno za kvalitativnu analizu kao opis ponašanja u konkretnim situacijama i socijalnim odnosima

NISKI SKOROVI

- Niska socijalna inteligencija ili slaba socijalizacija
- Nekada moguće mentalno oštećenje (subnormalnost)
- Nesposobnost distance – primitivnost i konkretnost mišljenja, odsustvo kauzalnosti
- Konativno: impulsivnost, amoral, antisocijalno ponašanje, hostilnost.
Upozorenje: ne mora značiti i nisku inteligenciju

3. SLIČNOSTI

- Sastoje se od 12 zadataka koji su poređani po težini, a cilj je pronaći osnovnu vezu izmedju pojmova u paru.
- Na primer. ‘Po čemu su slični sto i stolica?’ ‘Po čemu su slični muva i hrast?
- Odličan merač sposobnosti apstrahovanja, jedan od najboljih testova verbalne skale.
- Vrlo indikativan kod psihijatrijskih pacijenata.

VISOKI SKOROVI

- Logičko, apstraktno mišljenje
- Induktivno-deduktivni procesi
- Verbalna fluentnost
- Viši misaoni procesi
- Konativno.
- Sklonost ka intelektualizaciji
- Kvalitativna analiza

NISKI SKOROVI

- Nisko apstrahovanje
- Nesposobnost formiranja verbalnih pojmoveva (simboličko prevodenje)
- Niska indukcija
- Konkretno i primitivno mišljenje
- Nema uviđanja odnosa i razlikovanja bitnog od nebitnog
- Konativno: ideaciona rigidnost, bizarnost, sujeverje. Magijsko mišljenje

4. ARITMETIKA

- Ima 10 zadataka koji su poređani po težini. Ne sme da se koristi papir i olovka.
- Primer. ‘Ako je majica koštala 350 dinara, a sada je na popustu 20%, kolika je njena cena?’
- ‘Perica je imao 158 dinara, kupio je hleb od 23 dinara i mleko od 18 dinara. Koliko mu je ostalo?’ ‘Ako 4 radnika naprave kuću za mesec dana, koliko dana treba da pravi kuću 16 radnika?’
- Efikasnost u korišćenju sposobnosti, pa se desi da jako pametni omanu.
- Korelacija sa školskim uspehom (u vreme SFRJ).
- Odlično razlikuje defektne.

Visoki skorovi

- Logičko rasuđivanje, korišćenje životnog iskustva.
- Operantna pamet.
- Logička analiza i baratanje simbolima
- Mentalna budnost i izvršna efikasnost
- Ali i afektivno tupa!
- Konativno:
- Korterija, sklona intelektualizaciji

Niski skorovi

- Odsustvo logičkog razmišljanja (štareberi)
- Slabo numeričko rezonovanje
- Nesposobnost simboličkog prevodenja i koncentracije (vigilnost)
- Nema prenošenja iskustva i povezivanja u celinu
- Konativno:
- Anksiozni, defektni, razdražljivi

5. Ponavljanje brojeva

- Nekoliko serija brojeva, koje treba reprodukovati istim redom, prvo unapred, a onda unazad. Broj brojeva se povećava.
- Prekida se kod dva puta uzastopno pogrešnih reprodukcija.
- Na primer. Molim te da ponoviš brojeve koje će ti sada pročitati, istim redom kojim si ih čuo: 1 5 3 7; 0 6 9 4 8;
- Drugi deo zadatka je da ponovi niz brojeva ali unazad.
- Zato ima slabije merne karakteristike, ali je zadržan je odlično meri kratkoročno pamćenje i neke konativne osobine.
- Manje je selektivan kod natprosečnih, a izrazito nizak skor može ukazati na klinički značajnu anksioznost.

Visoki skorovi

- Kognitivno budni
- Fokusirani
- Sposobnost upamćivanja
- Sposobnost vizualizacije
- Kapacitet kratkoročne memorije
- Brzina kognitivnog procesorra
- Konativno:
- Emocionalno hladni, pribrani, proračunati, efikasni, kontrolisani

Niski skorovi

- Slab kapacitet zapamćivanja
- Niska sposobnost reprodukcije
- Niska sposobnost vizualizacije
- Niska sposobnost simboličkog prevodenja – simultanog procesora
- Konativno: visoka anksioznost ili mentalna defektnost
- Velika razlika napred-nazad=moguće organsko oštećenje (leva i desna hemisfera).

6. REČNIK

- Kasnije priključen, pokazao se kao psihometrijski najbolji u bateriji.
- Sastoje se iz zadataka kojim se zahteva da ispitanik kaže značenje svake reči.
- Na primer. ‘Šta je tkanina?’ ‘Šta je lopta? ‘Šta je kaučuk’
- Zavisi od edukacije, ali i od sposobnosti da se znanje verbalizuje.
- Važna kvalitativna analiza, verbalizacija.

Visoki skorovi

- Visoka opšta inteligencija
- Lično obrazovanje
- Povezivanje sa prethodnim iskustvom
- Način mišljenja-fleksibilnost, apstrakcija, generalizacije
- Konativno.
- Intelektualizacije, narcizam,

Niski skorovi

- Niska opšta inteligencija
- Niže lično i možda formalno obrazovanje
- Primitivno mišljenje
- Slaba verbalizacija (fluentnost)
- Rigidnost mišljenja i konkretno operacionalni nivo.
- Konativno.
- Generalna rigidnost, anksioznost, niska motivacija

Neverbalna skala

- Značajna razlika: utvrditi kvalitet mišljenja i snagu ego procesa (meri se vreme – rad pod pritiskom).
- Teže je manipulisati (simulirati ili disimulirati) jer se ne krije iza naučenih fraza: manje konveniconalni materijal postavlja veće zahteve.
- Uputstvo je verbalno, odgovor ne.
- Kod blažih oštečenja, uvek je pad na manipulativnim, jer ostaje kulturološka i edukativna dispozicija, a smanjena je efikasnost (operantnost).

1. DOPUNA

- Serija od 15 crteža, treba uočiti detalj koji nedostaje.
- Faktorski je poseban, ali odlično diskriminiše ne samo sposobnost uočavanja, nego i opšti konativni stil.
- Projekcija.
- Primer. Crtež dvoje mlađih koji se drže za ruke na obali i gledaju zalazak sunca. Nedostaje senka. Odgovor ispitanika: ‘nedostaje čamac u kojem će otploviti u srećan život.’

Visoki skorovi

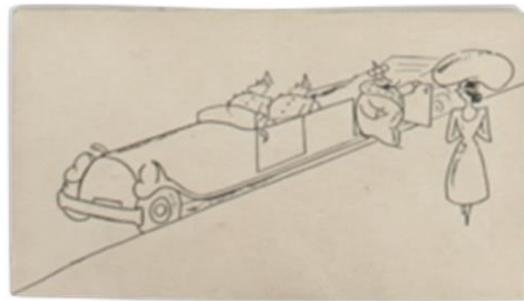
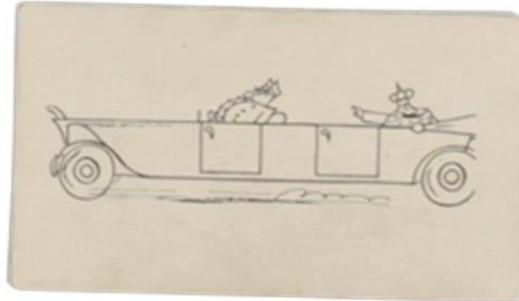
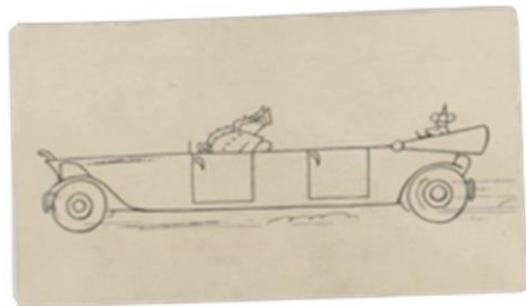
- Perceptivne sposobnosti
- Razlikovanje bitnog od nebitnog
- Uviđanje odnosa (delovi i celina)
- Kognitivna budnost
- Oštrina uma
- Analitičke sposobnosti
- Konativno
- Projekcije, životni stil, hladnoća

Niski skorovi

- Kognitivna distorzija
- Tupost (ne i formalno)
- Niska perceptivna sposobnost
- Konativno
- Impulsivnost
- Opsesivnost
- Perfekcionizam

2. STRIP

- Nekoliko zadataka koji čine priču u stripu, sa elementima humora (duhovit prikaz nekog događaja). Sličice treba poređati tako da prate logički sled događaja i da se dobije smisao celina.
- Poredani su po težini kako brojem sličica, radnjom ali i mogućim dvostrukim rešenjem.
- Odlično meri socijalnu inteligenciju i humor.
- Neočekivani paradoks: Dobro ga rade i nesocijalizovani.

Visoki skorovi

- Razumevanje socijalnih relacija
- Anticipacija, planiranje i tumačenje događaja u socijalnoj interakciji
- Prepoznavanja značaja donošenja odluka
- Konativno
- Smisao za humor
- manipulativnost

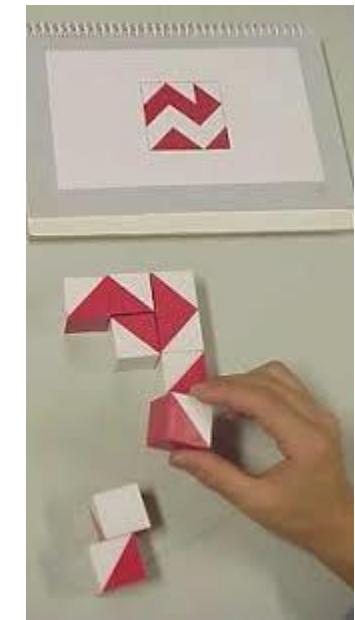
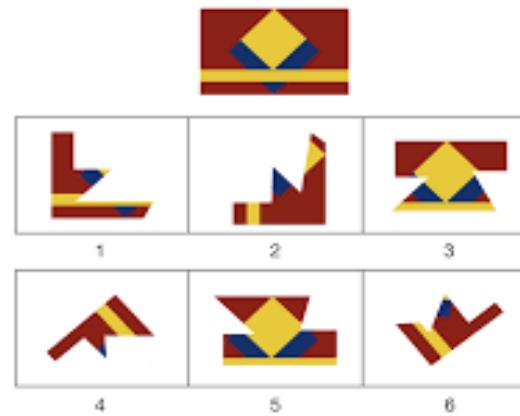
Niski skorovi

- Niska socijalna inteligencija
- Nesposobnost anticipacije događaja u socijalnim relacijama
- Slabe socijalne veštine
- Odsustvo logičkog i duhovitog mišljenja
- Siromašnost ideja
- Kognitivna rigidnost

3. KOSOV TEST (MOZAIK)

- Pravi neverbalni test: uputstvo i odgovor su neverbalni. Zadatak je da u vremenski određenom roku složi kockice u celinu koja je data na slici ispred njega. (slagalice).
- Atraktivn, rado ga prihvataju, nema socijalne diskriminacije.
- Rezistentan na anksioznost i depresiju, dobro ga rade čak i Sch pacijenti (postoje halucinacije ali je mišljenje još uvek očuvano).

Padaju organski.

Visoki skorovi

- Sposobnost vizuelno motorne i perceptivne koordinacije
- Aktivitet simultanog i sukcesivnog procesora
- Fleksibilnost mišljenja
- Apstraktno mišljenje
- Spacijalizacija
- Rad pod pritiskom

Niski skorovi

- Idiosinkratično mišljenje
- Kognitivna rigidnost
- Nesposobnost promene direkcije
- Niska perceptivna sposobnost
- Niska vizualizacija
- Konkretno mišljenje
- Konativno
- Impulsivnost, opsativnost
- perfekcionizam

4. SKLAPANJE FIGURA

- Čist operativni test, zadatak je takođe sklopiti figuru, ali bez datog rešenja. Ispitanik treba na osnovu izloženih delova da dodje do ideje šta je konačno rešenje.
- Najveći doprinos je opservacija načina na koji ispitanik dolazi do rešenja – putem pokušaja i pogrešaka ili ima unapred smisljen plan, tj rešenje. Kako emocionalno reaguje.
- Ne mogu ga raditi visoko depresivni i anksiozni.

Visoki skorovi

- Sposobnost planiranja i direkcije
- Apstraktno mišljenje i fleksibilnost
- Superiorna vizuelna organizacija
- Spacijalizacija i aktivnost simultanog procesora
- Razlika od Kosa: nema unapred rešenje nego mora sam da ga nađe

Niski skorovi

- Konkretno mišljenje
- Rigidno
- Niska operantnost i nema sposobnost anticipacije događaja
- Niske ideacione sposobnosti
- Moguć defekt u vizuomotornoj koordinaciji.

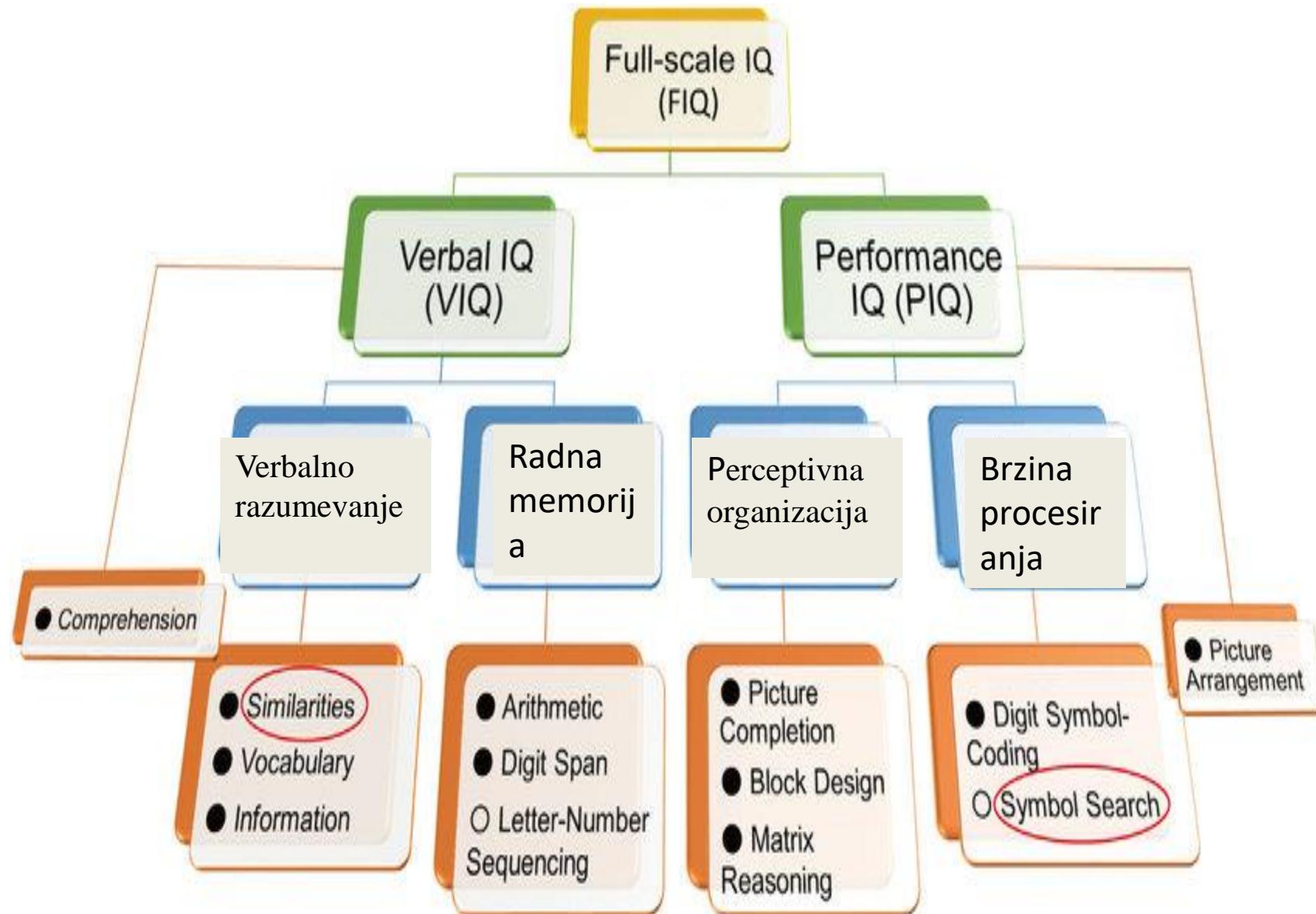
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sample Items								
2	1	3	7	2	4	8	2	1
5	6	3	1	9	1	5	4	2
7	2	6	1	9	5	8	4	7
8	5	9	4	8	3	7	2	6
9	4	6	8	5	9	7	1	8
2	7	3	6	5	1	9	8	4
7	1	8	2	9	3	6	7	2

5. Šifra

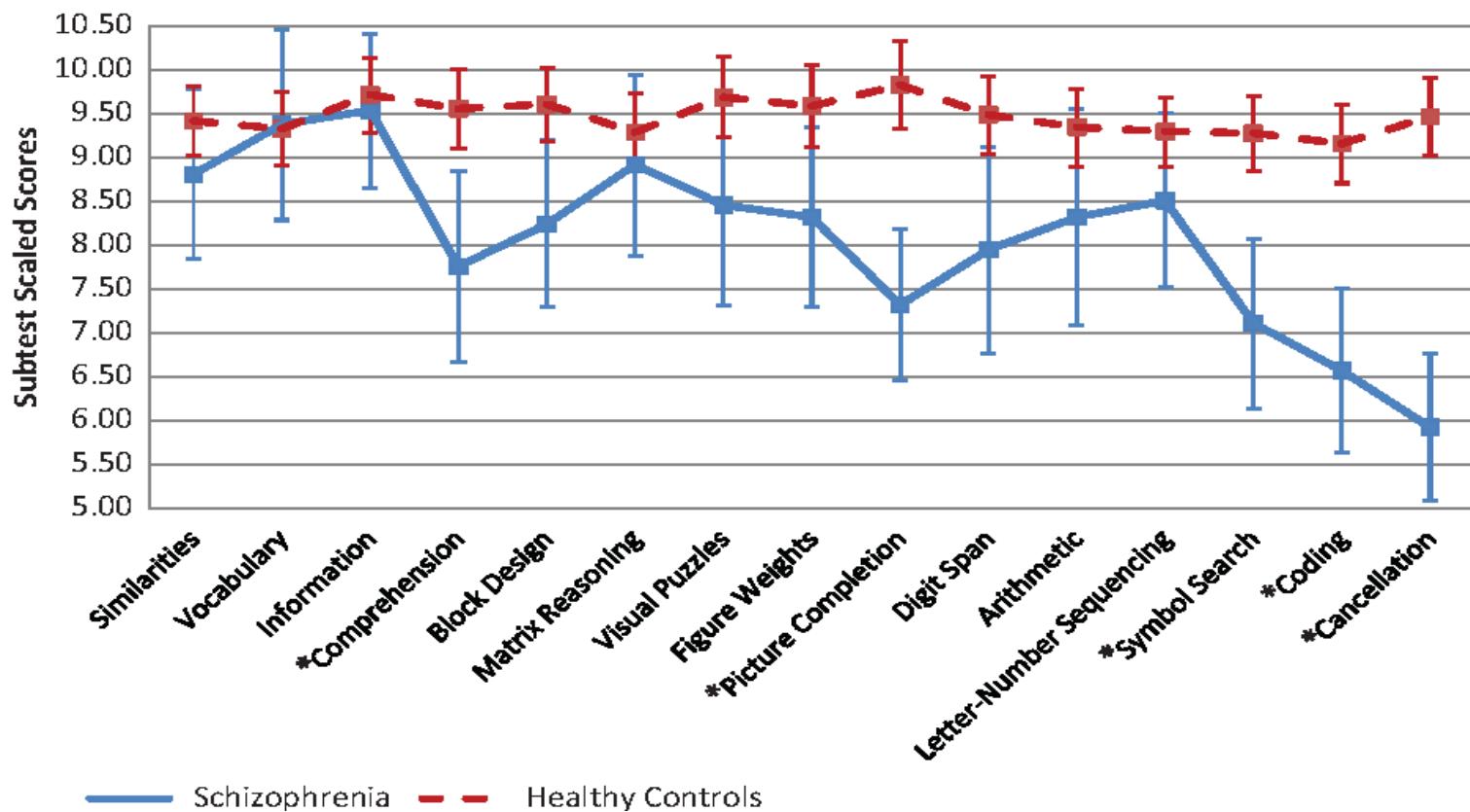
- Tipičan papir olovka test. Armijski Beta test.
- Zadak je dat vizuelno i sastoji se iz redova broja ispod kojih se nalaze simboli.
- Ispitanik treba da u vremenski odrđenom roku u prostoru koji je dat ispod svakog broja napiše njegov simbol.
- Meri tenacitet, brzinu i kvalitet vizuelno-motorne koordinacije, izvršnu efikasnost i rad pod pritiskom.
- Otkriva impulsivnost, trapavost, grafomotorne poremećaje, opsesivnost.

1	2	3	4	5	6	7
+	=	\geq	#	«	\leq	\equiv

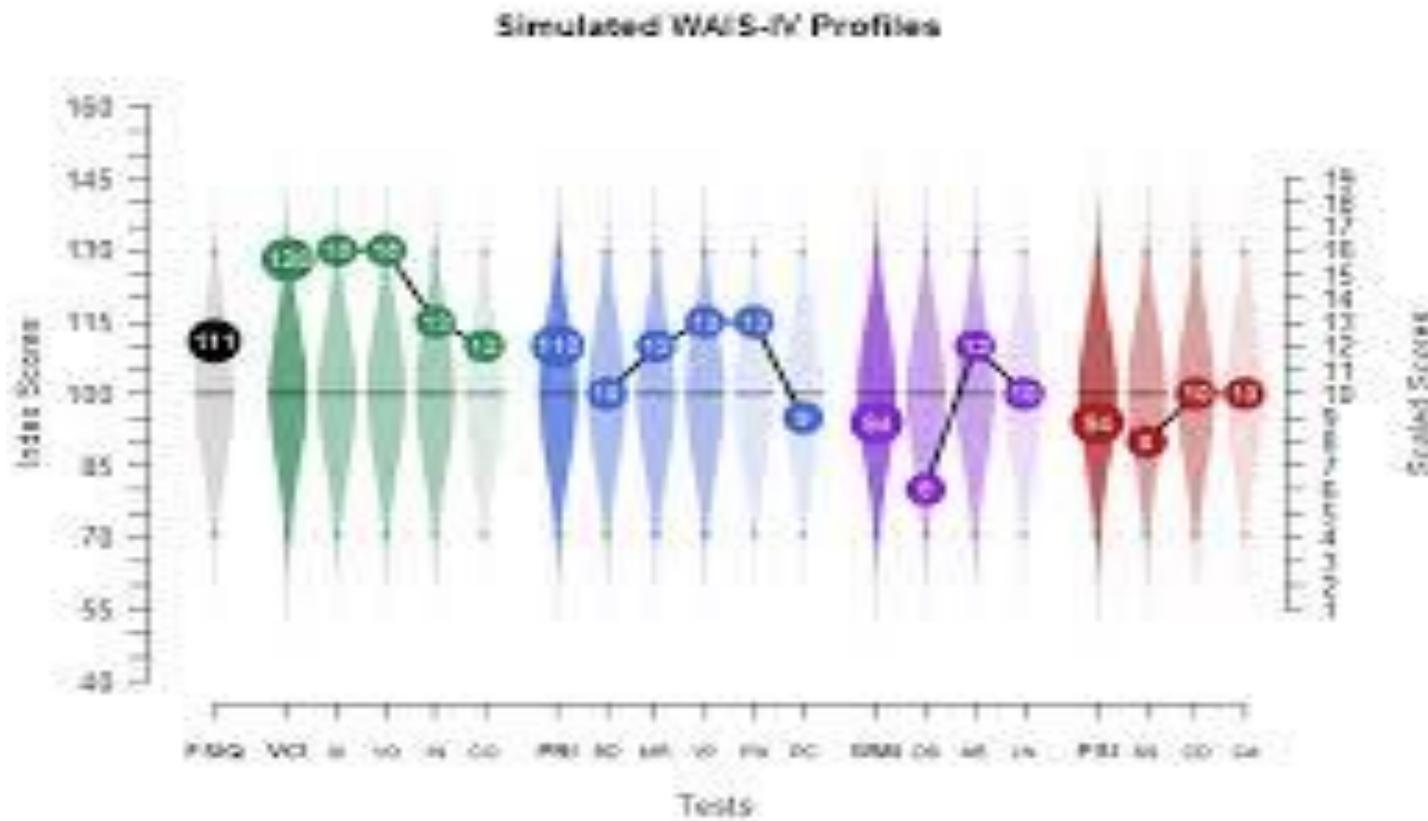
5	2	5	1	4	3	6
«	=					

Kvantitativna analiza: numeričko poređenje sa grupom vršnjaka

Profil analiza – u poređenju sa samim sobom skater analiza

Analiza postignuća na VITI-ju

Kvantitativna analiza: Procena kapaciteta i efikasnosti

1. Procena globanog postignuća
2. Procena postignuća na verbalnoj i manipulativnoj skali i nekih faktora
3. Varijabilnost postignuća na subtestovima unutar verbalne i manipulativne subskale (skater analiza)
4. Varijabilnost postignuća na subtestovima unutar cele skale
5. Varijabilnost postignuća unutar subtestova (intraskater analiza)
6. Koeficijent deterioracije

Kvalitativna analiza (analiza verbalizacije i sadržaja odgovora)
– posebna tema

Protokol VITI

Protocollo di notazione

	Nombre	Apellido	Edad
Datos del socio	Nombre	Apellido	Edad
Datos de contacto			
Tel:			

Profile dei personaggi comparsi

Convenzione delle norme di proteggi precedenti le proteggi comparsi				
Norma	Proteggi precedenti	Norma	Proteggi	Norme precedenti le proteggi comparsi
Comprensione verbale	100			
Comprensione non-verbale pretestuale	100			
Memoria di lavoro	100			
Relación de autoridad	100			
Resolución	100			

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Kvantitativna analiza postignuća

(kako se odvija procedura skorovanja na VITIju?)

Procedura skorovanja-procena globalnog postignuca

1. Korak-sprovesti testiranje i dobiti **sirove skorove** (u priručniku su pobrojani svi mogući odgovori, dodeliti poene ispitanikovim odgovorima, u protokolu VITI se upisuje ukupno postignuće po subtestovima)
2. Korak-pretvoriti **sirove** skorove (postignuće na subtestovima) u **skalirane** (skorovi u tabeli na naslovnoj str. protokola)
3. Sabrati skalirana postignuca neverbalnih testova i formirati ukupan skor M, pretvoriti ga u IQm (na osnovu tabele, korespondentnog uzarsta na kraju priručnika)
4. Sabrati skalirana postignuca verbalnih testova i formirati ukupan skorV pretvoriti ga u IQv (na osnovu tabele, korespondentnog uzrasta na kraju priručnika)

1. Procena globanog postignuća

- Pretvaranje sirovih skorova u skalirane skorove

	Informacijski	Brojevi	Rečnik	Aritmetika	Švatanje	Sličnosti		Dopune	Strip	Mozakk	Sklapanje	Šifra	
19	30	26-28	78-80	/	32	30	19	20	18	48	40	81-90	19
18	/	25	77	18	31	29	18	/	/	/	39	78-80	18
17	/	/	75-76	/	30	28	17	/	/	/	38	76-77	17
16	29	24	72-74	/	29	27	16	19	17	47	37	74-75	16
15	28	22-23	69-71	17	27-28	26	15	18	/	46	36	71-73	15
14	27	21	65-66	16	26	24-25	14	17	/	45	35	68-70	14
13	25-26	19-20	60-64	15	24-25	22-23	13	16	16	43-44	34	65-67	13
12	23-24	17-18	56-59	14	22-23	21	12	15	/	41-42	32-33	61-64	12
11	20-22	16	50-55	12-13	20-21	19-20	11	/	14-15	38-40	31	57-60	11
10	17-19	14-15	44-49	11	18-19	17-18	10	13-14	12-13	34-37	29-30	53-56	10
9	14-16	13	37-43	10	16-17	15-16	9	12	10-11	30-33	26-28	46-52	9
8	10-13	11-12	30-36	8-9	14-15	13-14	8	10-11	7-9	27-29	23-25	40-45	8
7	7-9	10	21-29	7	11-13	10-12	7	7-9	4-6	23-26	20-22	35-39	7
6	5-6	9	13-20	6	9-10	8-9	6	5-6	3	20-22	16-19	30-34	6
5	4	8	7-12	5	6-8	5-7	5	3-4	2	15-19	12-15	25-29	5
4	3	7	3-6	4	4-5	3-4	4	2	0	11-14	7-11	17-24	4
3	2	6	1-2	2-3	2-3	1-2	3	1	1	9-10	4-6	10-16	3
2	1	3-5	0	1	1	0	2	0	0	7-8	1-3	1-9	2
1	0	0-2	/	0	0	/	1	/	/	0-6	0	0	1

Pretvaranje skaliranih poena u skupni IQ

Tabela 14.6.1
Uzrast 45-54 god.

| Zbir skal. IQtot
poena |
|---------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|
| 170 | 145 | 136 | 130 | 106 |
| 169 | 144 | 137 | 130 | 105 |
| 168 | 143 | 136 | 129 | 104 |
| 167 | 143 | 135 | 129 | 103 |
| 166 | 143 | 134 | 128 | 102 |
| 165 | 142 | 133 | 128 | 101 |
| 164 | 142 | 132 | 127 | 100 |
| 163 | 141 | 131 | 127 | 99 |
| 162 | 141 | 130 | 126 | 98 |
| 161 | 140 | 129 | 125 | 97 |
| 160 | 140 | 128 | 125 | 96 |
| 159 | 139 | 127 | 125 | 95 |
| 158 | 139 | 126 | 124 | 94 |
| 157 | 138 | 125 | 124 | 93 |
| 156 | 138 | 124 | 123 | 92 |
| 155 | 138 | 123 | 123 | 91 |
| 154 | 137 | 122 | 122 | 90 |
| 153 | 137 | 121 | 121 | 89 |
| 152 | 136 | 120 | 121 | 88 |
| 151 | 136 | 119 | 120 | 87 |
| 150 | 136 | 118 | 120 | 86 |
| 149 | 135 | 117 | 119 | 85 |
| 148 | 135 | 116 | 119 | 84 |
| 147 | 134 | 115 | 118 | 83 |
| 146 | 134 | 114 | 118 | 82 |
| 145 | 133 | 113 | 117 | 81 |
| 144 | 133 | 112 | 117 | 80 |
| 143 | 132 | 111 | 116 | 79 |
| 142 | 132 | 110 | 115 | 78 |
| 141 | 132 | 109 | 115 | 77 |
| 140 | 131 | 108 | 115 | 76 |
| 139 | 131 | 107 | 114 | 75 |

Pretvaranje skaliranih poena u verbalni IQ

Tabela 14.6.2
Uzrast 45-54 god.

Zbir skal. IQv poena	Zbir skal. IQv poena	Zbir skal. IQv poena
98	145	65
97	144	64
96	144	63
95	143	62
94	142	61
93	141	60
92	141	59
91	140	58
90	139	57
89	138	56
88	137	55
87	137	54
86	136	53
85	135	52
84	134	51
83	133	/
82	132	50
81	131	49
80	130	48
79	129	47
78	128	46
77	126	44
76	127	43
75	126	42
74	125	41
73	124	40
72	123	39
71	122	/
70	121	38
69	120	37
68	119	36
67	118	35
66	117	/

Pretvaranje skaliranih poena u manipulativni IQ

Tabela 14.6.3
Uzrast 45-54 god.

Zbir skal. IQm poena	Zbir skal. IQm poena	Zbir skal. IQm poena
80	145	47
79	144	46
78	144	/
77	143	45
76	142	44
75	142	43
74	141	/
73	140	42
72	140	41
71	139	41
70	138	40
69	138	39
68	137	/
67	136	38
66	136	37
65	135	/
64	135	36
63	134	/
62	133	35
61	132	34
60	131	33
59	131	32
58	130	31
57	129	/
56	128	30
55	127	29
54	126	28
53	125	27
52	124	26
51	123	25
50	122	24
49	121	23
48	120	22
		25

U priručniku naći tabele za pretvaranje **skaliranih poena** u IQ za uzrast vašeg ispitanika!!!

- Sabrati skalirane poene za sve subskale iz grupe verbalnih testova, pa pomoću tabele iz priručnika pretvoriti te skalirane poene u **verbalni IQ**.
- Sabrati skalirane poene za sve subskale iz grupe neverbalnih (manipulativnih) testova, pa pomoću tabele iz priručnika pretvoriti te skalirane poene u **manipulativni IQ**.
- Sabrati skalirane poene za sve subskale, pa pomoću tabele iz priručnika pretvoriti te skalirane poene u **ukupni IQ**.

ВЕРБАЛНИ	скор	SD	МАНИПУЛ.	скор	SD
1. инфор.	15		1.допуна	10	
2.схваташе	11		2.стрип	9	
3. сличности	13		3. Кос	11	
4. аритметика	14		4. склапање	8	
5. бројеви	9		5. шифра	10	
6.речник	12				
скор	?			?	
IQ	?			?	
арит.средина					
растур					

ВЕРБАЛНИ	скор	SD	МАНИПУЛ.	скор	SD
1. инфор.	15		1.допуна	10	
2.схватанаје	11		2.стрип	9	
3. сличности	13		3. Кос	11	
4. аритметика	14		4. склапање	8	
5. бројеви	9		5. шифра	10	
6.речник	12				
скор	74			48	
IQ	116			103	
арит.средина					
растур					

- Tabela omogućava i Skater analizu.
- Ne uzima se u obzir dobijeni količnik IQ, nego nas zanima rastur subtestova i njihov međusobni odnos.
- Svaki subtest se meri kroz brojčani učinak (koliko) ali i način dolaska do rešenja (kako).
- Odstupanja je Veksler tumačio Krepelinovim nosološkim kategorijama, a Rapaport sa aspekta ego-psihologije.
- Ljudi sa istim količnikom imaju vrlo različite kognitvne osobine i različitu efikasnost – drastična kvalitativna razlika.
- Zato se radi kvalitativna analiza .

Kvalitativna analiza

1. Razlika između verbalnog i neverbalnog količnika inteligencije
2. Skater analiza - Intertestovne razlike
3. Intrasubtestovne razlike
4. Analiza verbalizacije
5. Koeficijent deterioracije

1. Procena postignuća na verbalnoj i manipulativnoj skali-šta znači RAZLIKA

- $\text{IQv-Iqm} > 15$ (12) – razlika između sposobnosti da racionalno misli i da se svrsishodno ponaša...
- Na nivou 0,05 statistički značajna razlika između verbalnog i neverbalnog skora (SD) je 12.
- **Na nivou 0,01** statistički značajna razlika između verbalnog i neverbalnog skora (SD) je **15**. – vi gledate ovo!!
- Razlika veća od 15 MOŽE (ne mora) da ukazuje na problem. Mogući razlozi su poremećaj mišljenja, emocionalni poremećaj ili regresija.
- Ne mora poremećaj, kod izuzetno nadarenih isto!

2. Skater analiza-individualna kognitivna specifičnost profila, nezavisno od drugih

5. Skater analiza

- izračunati **ASv** za **skalirane skorove** na verbalnoj skali; uporediti skalirani skor svakog verbalnog subtesta sa **ASv**; i u dodatnoj koloni upisati vrednost odstupanja (važni su i decimali !!)
- izračunati **ASm** za **skalirane skorove** na manipulativnoj skali; uporediti skalirani skor svakog manipulativnog subtesta sa **ASm**; i u dodatnoj koloni upisati vrednost odstupanja (važni su i decimali !!)
- izracunati značajnost odstupanja, za svaki 1,5 dati po jedan + ili – u zavisnosti da li je postignuće skaliranog skora ispod ili iznad **AS**. To je **SD**.

Skater analiza

ВЕРБАЛНИ	скор	SD	МАНИПУЛ.	скор	SD
1. инфор.	15	?	1.допуна	10	?
2.схваташе	11	?	2.стрип	9	?
3. сличности	13	?	3. Кос	11	?
4. аритметика	14	?	4. склапање	8	?
5. бројеви	9	?	5. шифра	10	?
6.речник	12	?			
скор	74			48	
укупан скор IQv	116		IQm	103	
арит.средина	?				?
растур					

Skater analiza

ВЕРБАЛНИ	скор	SD	МАНИПУЛ.	скор	SD
1. инфор.	15	+2,7 (+)	1.допуна	10	+0,4 (0)
2.схваташе	11	-1,3 (0)	2.стрип	9	+0,6 (0)
3. сличности	13	+0,7 (0)	3. Кос	11	+1,4 (0)
4. аритметика	14	+1,7 (+)	4. склапање	8	-1,6 (-)
5. бројеви	9	-3,3 (--)	5. шифра	10	+0,4 (0)
6.речник	12	-0,3 (0)			
скор	74			48	
укупан скор	116			103	
арит.средина	12,3			9,6	
растур					

**Dodajemo jedan + ili jedan – za svako odstupanje veće od +/-1,5
 Plusevi su snage, minusi su slabosti ispitanika. U kvalitativnoj analizi
 (tumačenju rezultata) gledamo samo statistički značajna odstupanja!!!!**

Skater: varijabilnost postignuća na subtestovima unutar verbalne i manipulativne subskale

- Posmatra se u kojoj meri testovi iz verbalne i neverbalne grupe odstupaju od aritmetičke sredine svih verbalnih i svih neverbalnih testova odvojeno.
- Dakle, skor na svakom **testu koji pripada verbalnoj grupi** **testova se poredi sa aritmetičkom sredinom svih verbalnih testova.**
- **Skor na svakom neverbalnom testu se poredi sa aritmetičkom sredinom svih neverbalnih testova.**
- **ZAŠTO?**

3.Računanje ukupnog rastura

6. Računanje rastura (intraskater)

- saberu se sve devijacije sa verbalne skale (**bez obzira na predznak**, kao da su sve +!!!) i formira se rasturV (za verbalni deo)
- saberu se sve devijacije sa manipulativne skale (**bez obzira na predznak**, kao da su sve +!!!) i formira se rasturM (za manipulativni deo).

Rastur na verbalnoj+rastur na neverbalnoj=Ukupan rastur

Ako je rastur veći od 20, ima statistički značaj.

3. Intraskater analiza (analiza rastura)

ВЕРБАЛНИ	скор	SD	МАНИПУЛ.	скор	SD
1. инфор.	15	+2,7 (+)	1.допуна	10	+0,4 (0)
2.схваташе	11	-1,3 (0)	2.стрип	9	+0,6 (0)
3. сличности	13	+0,7 (0)	3. Кос	11	+1,4 (0)
4. аритметика	14	+1,7 (+)	4. склапање	8	-1,6 (-)
5. бројеви	9	-3,3 (--)	5. шифра	10	+0,4 (0)
6.речник	12	-0,3 (0)			
скор	74			48	
укупан скор	116			103	
арит.средина	12,3			9,6	
растур		?			?
Укупан растур	?				

3. Intraskater analiza (analiza rastura)

ВЕРБАЛНИ	скор	SD	МАНИПУЛ.	скор	SD
1. инфор.	15	+2,7 (+)	1.допуна	10	+0,4 (0)
2.схваташе	11	-1,3 (0)	2.стрип	9	+0,6 (0)
3. сличности	13	+0,7 (0)	3. Кос	11	+1,4 (0)
4. аритметика	14	+1,7 (+)	4. склапање	8	-1,6 (-)
5. бројеви	9	-3,3 (--)	5. шифра	10	+0,4 (0)
6.речник	12	-0,3 (0)			
скор	74			48	
укупан скор	116			103	
арит.средина	12,3			9,6	
растур		10,0			4,4
Укупан растур	14,4				

Koeficijent deterioracije

DQ=(Postojani-Nepostojani)/Postojani*100

postojani

- Informacije
- Shvatanje
- Sklapanje
- Dopuna

nepostojani

- Aritmetika
- Brojevi
- Kos
- Šifra

Procena globanog postignuća

Klasifikacija prema Veksleru

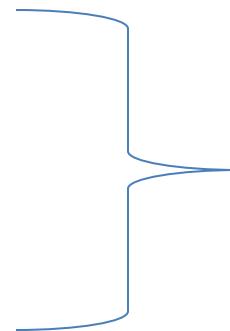
Nivo	IQ	% populacije
Izuzetno inteligentni	128+	2,2
Visoko inteligentni	120-127	6,7
Bistri normalni	111-119	16,1
Prosečni	91-110	50
Tupi normalni	80-90	16,1
Granični	66-79	6,7
Mentalno zaostali	-65	2,2

Verb.	Sk.skor	SDv	Man.	Sk.skor	SD
Inf.	15	+2,7+	Dopun	10	+0,4
Shv.	11	-1,3 *	Strip	9	+0,6
Slič.	13	+0,7	Kos	11	+1,4
Arit.	14	+1,7+	Sklap.	8	-1,6-
Broj.	9	-3,3--	Šifra	10	+0,4
Reč.	12	-0,3			
Skor	74			48	
Z skor	116			103	
AS	12,3			9,6	
rastur		10,0			4,4

- Ispod tabele treba da stoje sledeći podaci:
- $\text{IQv} = 116$
- $\text{IQm} = 103$
- $\text{IQtot} = 111$
- $\text{IQv} - \text{IQm} = 13$
- $\text{DQ} = 0$ (inf +shvat+sklap +dopuna:
arit.+brojevi+kos+šifra)
- Opseg: 15:8 (7)
- Rastur: 14,4
- Kvalitativna analiza se radi na osnovu skatera-profila.

Poređenje
sa drugima

Poređenje
sa sobom

Šta se sve interpretira kod
profil analize i kako

Procena postignuća na verbalnoj i manipulativnoj skali

- **Viši verbalni** skor nalazimo kod:
- vrlo inteligentnih i obrazovanih i onih sa jakom potrebom za postignućem,
- kod depresivnih (psihomotorna usporenost),
- kod onih sa slabom vizuo-motornom koordinacijom,
- **opsesivnih (intelektualizacija)** osoba
- i onih koji se previše opterećuju detaljima ili su perfekcionisti,
- kod osoba sa shizofernijom, kod psihotičnih osoba.

- **Viši neverbalni** skor nalazimo kod:
 - osoba sa visoko razvijenim perceptivnim sposobnostima,
 - kod osoba koje su sposobne da rade pod pritiskom (kod svih je vreme ograničeno),
 - kod slabo obrazovanih osoba, kod osoba nižeg socio-ekonomskog statusa,
 - kod histeričnih osoba (potiskivanje), kod psihopata i kriminalaca.
 - Važnost razlike se može odbaciti ako su skorovi na Aritmetici i Ponavljanju brojeva značajno niski ili visoki, jer vuku celu (ne)verbalnu skalu na dole ili na gore... **U pitanju je najverovatnije anksiozna simptomatologija.**

Intertestovni skater

- **Raspon ili opseg skale** – odnosi se na razliku između najslabije i najbolje urađenog testa na svih 11 subskala.
- Ukoliko je **veći od 9** raspon **je stat. značajan**.
- Kada je veći od 9 radi se analiza faktora:
 - Faktor verbalnog shvatanja
 - Faktor perceptivne organizacije
 - Faktor nezavisnosti od uznemiravanja
- **Intratestovni skater**: kako je rešavao odgovore unutar testa. Kod Sch tipično ‘cik-cak’.
- Isto i kod simulanta.

- Primena skater analize
 - U odnosu na skater analizu interpretira se profil, samo ona odstupanja koja su značajna.
 - Šta znače visoki a šta niski skorovi.
 - Uvek u odnosu na njegov kapacitet ('visoko izraženo' ili 'natprosečno').
-
- Na primer.
 - ako ispitanik ima ukupni IQ 120, a na Dopuni ima odstupanje od 1SD+, na Informacijama 1SD-, Shvatanje 1SD-, Strip 2SD--koja je interpretacija?

Koeficijent deterioracije

- Formula nije empirijski potvrđena. DQ treba tumačiti oprezno. Koristite je pre kao sredstvo da potvrdite hipotezu nego kao sredstvo zaključivanja.

Od 0% do 10% - nema deterioracije

Od 10% do 20% - verovatna mentalna deterioracija

Preko 20% sigurna mentalna deterioracija.

Uzrok deterioracije može biti nevezan za proces starenja ili pad efikasnosti usled ličnosne disfunkcije.

Može biti i organski uzrokovani. Procena organiciteta zahteva posebnu obuku.

Organicitet

- Najosetljiviji na moždana oštećenja je test **Šifra – lezije** mogu biti bilo gde. Osujećena je bzina obrade informacija
- Zatim, **Kocka mozaik** – lezije u levom ili desnom parijetalnom režnju. Utiče na vizuo-spacijalno rešavanje problema. Takva osoba može da ima pad i na **Sklapanju figura**.
- **Strip** – lezije u desnoj hemisferi.
- **Aritmetika i ponavljanje brojeva** – lezije u levoj hemisferi. Posebno je indikativno ukoliko postoji razlika veća od 5 na ponavljanju brojeva unapred i unazad.

Konativni profili zasnovani na tipu kognicije (i obrnuto)

- Krepelin – svaka bolest menja ličnost, pa i mišljenje i sposobnosti. Veksler definiše 4 karakteristična načina odgovaranja, ili 4 profila:
- Grupa psihoneuroza
- Adolescentska psihopatija
- Shizofrenija
- Organska oštećenja
- **Rapaport** insistira na uticaju anksioznosti, emocionalnog konflikta na procese mišljenja (korelativne analize). Radi se o padu efikasnosti koji je tipičan.

- Veksler pad efikasnosti računa kao normalan i patološki.
- Upoređuje ispitanika sa referentnom grupom koja ima maksimalni domet (24 do 32). Devijacioni skor je skor efikasnosti. **Kritika:**
- 1. individualnu efikasnost određuje na osnovu postignuća grupe
- 2. a ne mora da znači da su pametniji i efikasniji
- 3. prepostavka da efikasnost opada sa godinama, a često to nije slučaj
- Uticaj starenja je trajan, a efikasnost je prolazna.

Pad efikasnosti neurotičara

- Sve neuroze imaju niže skorove na Brojevima i Aritmetici (neurotski deficit) - **testovi efikasnosti**.
- **Histerici** imaju sniženje na informacijama i niži verbalni od manipulativnog IQ, dobri su na stripu, za razliku od **opsesivaca** (različiti mehanizmi odbrane).
- **Hipohondrija** kod sklapanja figura.
- Kod ispodprosečno pametnih negativna korelacija sa anksioznošću.
- Slaba korelacija anksioznosti i pameti (heterogene ili ortogonalne?)
- **Karakteristična verbalizacija:** ah,oh, iju; strane reči i izrazi, objašnjavaju ‘na sitna crevca’
- Histerici dramatični i konvencionalni, opsesivni intelektualizacije, patetični, pretenciozni

Pad efikasnosti disocijativnih psihopata

- Veći neverbalni od neverbalnog skora,
- Pad na informacijama
- Povišenje na stripu
- Slabija edukacija, nema anksioznosti
- Egocentrični odgovori, interpretativno spremni, afektivno hladni

Pad efikasnosti SCH

- Pad efikasnosti Sch
- Jača je verbalna od neverbalne
- Povišenje na informacijama, pad na aritmetici i sklapanju
- Povišenje na Kosovim kockama
- Velike oscilacije unutar i između testova
- Tipična verbalizacija na Rečniku, Shvatanju i Sličnostima, bizarni zbog dezorganizovanog mišljenja, telegrafski govor i u stranu.

Nozološke kategorije - Primeri

- Koliko je rastojanje od Pariza do Njujorka?
 - O. 'Nemam pojma, nikad nisam bio.' (?)
- Koliko stanovnika ima SAD?
 - O. '10 000' (?)
- Šta izaziva rast testa?
 - O. Nešto se dešava sa bakterijama, molekuli rastu i postaju aktivni pa testo raste..(?)

Nivoi mišljenja - primeri

- Po čemu su slični pas i lav?
- O. Životinje (apstraktno)
- O. Imaju četiri noge (konkretno)
- O. Pas može da bude miljenik (idiosinkratično)
- O. Oba se sastoje od molekula (superširoko i bizarno).

Zaključak i mišljenje

- 1. Procena opšteg nivoa intelektualnog funkcionisanja;
- 2. Procena pojedinih kognitivnih sposobnosti i odnos između njih – kognitivni profil (sve ono što odstupa i sve što je dobijeno kvantitativnom analizom).
- 3. Opšti kognitivni stil rešavanja (kognitivni nivo)
- 4. ocena o verodostojnosti nalaza-motivacija ispitanika, indisponiranost, kontakt sa ispitivačem
- 5. konativni stil- dominantne osobine ličnosti

I još jednom postupak računanja

- Šta mi je potrebno
- 1. VITI protokol
- 2. Viti uputstvo: način zadavanja svakog subtesta
 - + način ocenjivanja
 - + tablice za pretvaranje skaliranih skorova u standardne skorove (IQ total; IQ v i IQm).

WAIS-R RECORD FORM
WECHSLER ADULT INTELLIGENCE SCALE—REVISED

NAME _____
ADDRESS _____
SEX _____ AGE _____ RACE _____ MARITAL STATUS _____

OCCUPATION _____ EDUCATION _____
PLACE OF TESTING _____ TESTED BY _____

TABLE OF SCALED SCORE EQUIVALENTS*												
Scaled Score	RAW SCORE											
	VERBAL TESTS						PERFORMANCE TESTS					
	Information	Digit Span	Vocabulary	Arithmetic	Comprehension	Similarities	Picture Completion	Picture Arrangement	Block Design	Object Assembly	Digit Symbol	Scaled Score
19	—	28	70	—	32	—	—	—	51	—	93	19
18	29	27	69	—	31	28	—	—	—	41	91-92	18
17	—	26	68	19	—	—	20	20	50	—	89-90	17
16	28	25	68-67	—	30	27	—	—	49	40	84-88	16
15	27	24	65	18	29	26	—	19	47-48	39	79-83	15
14	26	22-23	63-64	17	27-28	25	19	—	44-46	36	75-78	14
13	25	20-21	60-62	16	26	24	—	18	42-43	37	70-74	13
12	23-24	18-19	55-59	15	25	23	18	17	38-41	35-36	66-69	12
11	22	17	52-54	13-14	23-24	22	17	15-16	35-37	34	62-65	11
10	19-21	15-16	47-51	12	21-22	20-21	16	14	31-34	32-33	57-61	10
9	17-18	14	43-46	11	19-20	18-19	15	13	27-30	30-31	53-56	9
8	15-16	12-13	37-42	10	17-18	16-17	14	11-12	23-26	28-29	46-52	8
7	13-14	11	29-36	8-9	14-16	14-15	13	8-10	20-22	24-27	44-47	7
6	9-12	9-10	20-28	6-7	11-13	11-13	11-12	5-7	14-19	21-23	37-43	6
5	6-8	6	14-19	5	8-10	7-10	8-10	3-4	8-13	16-20	30-36	5
4	5	7	11-13	4	6-7	5-6	5-7	2	3-7	13-15	23-29	4
3	4	6	9-10	3	4-5	2-4	3-4	—	2	9-12	16-22	3
2	3	3-5	6-8	1-2	2-3	1	2	1	1	6-8	8-15	2
1	0-2	0-2	0-5	0	0-1	0	0-1	0	0	0-5	0-7	1

*Clinicians who wish to draw a profile may do so by locating the subject's raw scores on the table above and drawing a line to connect them. See Chapter 4 in the Manual for a discussion of the significance of differences between scores on the tests.

THE PSYCHOLOGICAL CORPORATION
HARCOURT BRACE JOVANOVICH PUBLISHERS

Copyright © 1981, 1985, 1987 by The Psychological Corporation. Standardization Edition Copyright © 1978 by The Psychological Corporation. No part of this form may be copied by any process without permission. All rights reserved.
Printed in U.S.A.

Sum of Scaled Scores IQ
VERBAL _____
PERFORMANCE _____
FULL SCALE _____

PIC 9-991829

	Informacijski	Brojevi	Rečnik	Aritmetika	Shvatnije	Sličnosti		Dopune	Strip	Mozak	Sklapanje	Šifra	
19	30	26-28	78-80	/	32	30	19	20	18	48	40	81-90	19
18	/	25	77	18	31	29	18	/	/	/	39	78-80	18
17	/	/	75-76	/	30	28	17	/	/	/	38	76-77	17
16	29	24	72-74	/	29	27	16	19	17	47	37	74-75	16
15	28	22-23	69-71	17	27-28	26	15	18	/	46	36	71-73	15
14	27	21	65-66	16	26	24-25	14	17	/	45	35	68-70	14
13	25-26	19-20	60-64	15	24-25	22-23	13	16	16	43-44	34	65-67	13
12	23-24	17-18	56-59	14	22-23	21	12	15	/	41-42	32-33	61-64	12
11	20-22	16	50-55	12-13	20-21	19-20	11	/	14-15	38-40	31	57-60	11
10	17-19	14-15	44-49	11	18-19	17-18	10	13-14	12-13	34-37	29-30	53-56	10
9	14-16	13	37-43	10	16-17	15-16	9	12	10-11	30-33	26-28	46-52	9
8	10-13	11-12	30-36	8-9	14-15	13-14	8	10-11	7-9	27-29	23-25	40-45	8
7	7-9	10	21-29	7	11-13	10-12	7	7-9	4-6	23-26	20-22	35-39	7
6	5-6	9	13-20	6	9-10	8-9	6	5-6	3	20-22	16-19	30-34	6
5	4	8	7-12	5	6-8	5-7	5	3-4	2	15-19	12-15	25-29	5
4	3	7	3-6	4	4-5	3-4	4	2	0	11-14	7-11	17-24	4
3	2	6	1-2	2-3	2-3	1-2	3	1	1	9-10	4-6	10-16	3
2	1	3-5	0	1	1	0	2	0	0	7-8	1-3	1-9	2
1	0	0-2	/	0	0	/	1	/	/	0-6	0	0	1

Verb.	sirovi	Skal	SDv	Man.	sirovi	Sk.sko r	SD
Infor.	25	13	+2.17 +	Dopuna	20	19	+7.2 +++
Shvat.	18	10	-0.83	Strip	17	16	+4.2 ++
Slič.	14	8	-2.83 -	Kos	27	8	-3.8 --
Arit.	15	13	-2.17 -	Sklap.	25	8	-3.8 --
Brojevi	23	15	-4.17 --	Šifra	45	8	-3.8 --
Rečnik	20	6	-4.83 --				
Skor		65				59	
Z skor		IQverb (tablice)				IQman	
AS		10.83				11.8	
rastur			17				22.8

interpretacija

- Interpretiraju se samo značajna odstupanja i to uvek u odnosu na prosečni kapacitet samog ispitanika.
- Pored razlike u verbalnim i manipulativnim:
- Upadljiv pad na neurotskom deficitu, dovodi u pitanje ceo test. Ipak.
- Slabost apstrahovanja, slabije sposobnosti rezonovanja i logičkog zaključivanja, primena starog znanja u novim situacijama, kao i upadljivo snižen kapacitet za neposredno zapamćivanje.
- Podbačaj na rečniku, moguć slab globalni kapacitet, ali i razvijenosti sposobnosti apstrahovanja i zaključivanja (kvalitativna analiza).
- Odlično uviđa kauzalne odnose i razlikuje bitno od nebitnog, dobre perceptivne sposobnosti kao i socijalna inteligencija. Slabije postignuće na testovima koji zahtevaju korišćenje apstraktnih procesa, fleksibilnosti mišljenja, planiranja i odlučivanja.
- Značajan rastur – treba proveriti mogući uzrok deterioracije – da li je pad efikasnosti akutan ili posledica sistematskog propadanja.